

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΘΕΜΑ Α

Σύμφωνα με τη συγγραφέα η ανθρώπινη δημιουργικότητα ξεκινάει απ' τη βρεφική ηλικία, πριν την κατάκτηση της ομιλίας και αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης της γλωσσικής ικανότητας. Στηρίζεται στη συνδυαστική σκέψη που απορρέει από τον σχηματισμό νέων σκέψεων, σε σύνδεση με γνωστές έννοιες και ιδέες. Δεν έχει όρια και ξεκινάει απ' την αρχή της γλωσσικής ανάπτυξης αλλά και της ανθρώπινης ζωής. Τέλος, επηρεάζεται από βιολογικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες.

Λέξεις 72

ΘΕΜΑ Β

Β1

- α. ΣΩΣΤΟ
- β. ΣΩΣΤΟ
- γ. ΛΑΘΟΣ
- δ. ΛΑΘΟΣ
- ε. ΣΩΣΤΟ

B2

Το κείμενο αποτελεί δείγμα επιστημονικού λόγου. Οι γλωσσικές επιλογές που το επιβεβαιώνουν είναι αρχικά η χρήση του γ' ρηματικού προσώπου («Η αξία της δημιουργικότητας είναι πολιτιστικά, κοινωνικά αλλά και οικονομικά αδιαμφισβήτητη»), καθώς και η αναφορική/ κυριολεκτική λειτουργία του λόγου («Η δυναμική σχέση της εκπαίδευσης μέσω των τεχνών με τη δημιουργικότητα έχει επιβεβαιωθεί ερευνητικά»). Η χρήση του γ' ρηματικού προσώπου καθιστά το ύφος αντικειμενικό, επίσημο και τυπικό. Ο συγγραφέας αποστασιοποιείται από τις προσωπικές του απόψεις, προσδίδοντας καθολικό κύρος και αποδοχή στα λεγόμενα του. Παράλληλα, η χρήση της αναφορικής λειτουργίας του λόγου έχει ως στόχο την ενημέρωση/ πληροφόρηση των αναγνωστών, δίνοντας έμφαση στο μήνυμα και στη λογική μορφή της γλώσσας.

Μπορούν επίσης να αναφερθούν :

Το ειδικό λεξιλόγιο («πολυαισθητηριακές εμπειρίες») το οποίο προσφέρει κύρος και αξιοπιστία στα λεγόμενα.

Η επιστημική τροπικότητα σε βαθμό βεβαιότητας με χρήση οριστικής (« Η δυναμική σχέση...έχει επιβεβαιωθεί ερευνητικά»)

Ο μακροπερίοδος λόγος, η υποτακτική σύνδεση καθώς και τα ονοματικά σύνολα ενισχύουν την επιστημότητα στο ύφος του κειμένου, την αξιοπιστία των λεγομένων του και αποδεικνύουν την ευρυμάθεια του συγγραφέα.

B2

B.

Η περίοδος λόγου είναι σε ενεργητική σύνταξη, η μετατροπή της σε παθητική θα γίνει ως εξής: «Θα πρέπει ,επομένως να μελετηθούν (από εμάς) οι συνθήκες εκείνες από τις οποίες επηρεάζεται αρνητικά η ανάπτυξη των δημιουργικών γνωστικών ικανοτήτων του βρέφους.

Με την μετατροπή της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική το ύφος γίνεται

A. πιο επίσημο, τυπικό και σοβαρό

B. αντικειμενικό, αποστασιοποιημένο, ουδέτερο, καθώς τονίζεται η πράξη .

B3α.

Ο τίτλος «Η δημιουργικότητα αρχίζει από την κούνια» είναι δηλωτικός του περιεχομένου του κειμένου. Χρησιμοποιεί τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας, ώστε να προσδώσει ζωηρότητα, παραστατικότητα κι αμεσότητα. Με μια φράση της καθομιλουμένης «...από την κούνια» συνδυάζει αναπάντεχα και απροσδόκητα τη δημιουργικότητα με τη βρεφική ηλικία. Η λέξη «δημιουργικότητα» προτάσσεται, εφόσον πρόκειται και για το θεματικό κέντρο του κειμένου. Επικοινωνιακά ο συγκεκριμένος τίτλος προκαλώντας έκπληξη προσελκύει το ενδιαφέρον των αναγνωστών, εφόσον παράλληλα είναι απλός, κατανοητός και πρωτότυπος. Άλλωστε, απευθύνεται σε ένα ευρύ διαδικτυακό κοινό, που περιλαμβάνει ανθρώπους με διαφορετικό μορφωτικό επίπεδο μεταξύ τους.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

Ο ήρωας του κειμένου 3 εμφανίζεται προβληματισμένος, καθώς συνειδητοποιεί την καθολική αλλοτρίωση των συναδέλφων του από την εργασία τους. Το βαρύ κλίμα που επικρατεί του δημιουργεί δυσάρεστα συναισθήματα, όπως δυσφορία, δυσθυμία και έντονη στενοχώρια. Με πρωτοπρόσωπη αφήγηση αναδεικνύεται η ενδελεχής παρατήρηση της καθημερινής συμπεριφοράς τους. («Κάθε πρωί μελετώ τη ματιά τους») και εκφράζεται η απογοήτευσή του και η επιθυμία του να αλλάξει επαγγελματικό χώρο. Με τη μεταφορά («μπαγιάτικες φάτσες») αισθητοποιείται και σχολιάζεται η ανιαρή παρουσία των εργαζομένων που λειτουργεί επιβαρυντικά για τον ίδιο («πάνω στο δικό μου κεφάλι»). Συνακόλουθα, με το ασύνδετο σχήμα («το πολύ διάβασμα ... η βαθιά σκέψη») διερευνά τις αιτίες του σωματικού και ψυχικού μαρασμού τους («έχει αποξεράνει σώμα και καρδιά»). Μέσω του εσωτερικού μονολόγου («Εδώ, είπα... πράγμα») ο προβληματισμός του συνεχίζεται με τη μετάβαση σε ακαδημαϊκούς χώρους αναζητώντας μάταια την ελπίδα να εντοπίσει τις ανανεωτικές τάσεις της νέας γενιάς. Καταληκτικά, μέσω της εμφιατικής-αποφατικής συμπλοκής / του πολυσύνδετου («αυτή τέχνη ... αλλά ούτε τα χαρτιά...») συνειδητοποιεί ότι δε διαθέτει εφόδια, χρόνο και σθένος για την αλλαγή επαγγέλματος.

Προσωπικά, αν βρισκόμουν στη θέση του αφηγητή, θα εκτιμούσα τη δυνατότητα που μου προσφέρει το επάγγελμα να ασχολούμαι με πνευματικές αναζητήσεις. Ωστόσο, θα προτιμούσα να διεκδικήσω καλύτερες συνθήκες εργασίας και να συνάψω πιο εγκάρδιες συναδελφικές σχέσεις. Παράλληλα, θα αντιστάθμιζα το έλλειμμα ενδιαφέροντος στην εργασία με τις δημιουργικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του ελεύθερου χρόνου μου.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Α' Ζητούμενο:

- Ένα σύγχρονο σχολείο που προωθεί τη δημιουργικότητα κάνει την παιδευτική διαδικασία θελκτική και ενδιαφέρουσα, ενισχύοντας την πολυαισθητηριακή μάθηση και την αυτενέργεια των μαθητών, διευρύνοντας παράλληλα τις δεξιότητές του.
- Τα πλούσια δημιουργικά ερεθίσματα φωτίζουν το νου, απελευθερώνουν τη σκέψη, μετατρέποντας το μαθητή σ' ένα αυτόφωτο άτομο, σε μια ολοκληρωμένη ύπαρξη που θα διασφαλίσει ένα στέρεο παρόν και ένα ευοίωνα μέλλον.
- Η δημιουργικότητα αποτελεί κινητήρια δύναμη που αφυπνίζει το πνεύμα, βοηθά το άτομο να επεξεργάζεται έλλογα τα μηνύματα που δέχεται, να τα σταθμίζει με ακρίβεια και να μην υιοθετεί άκριτα ό,τι προβάλλεται. Αποκτά ρηξικέλευθη ματιά απέναντι στα πράγματα, δε στεγανοποιείται η λογική του, έχοντας έτσι μια διευρυμένη "θέαση" της ζωής με πολλαπλές καινοτόμες ιδέες.
- Ενεργοποιείται η φαντασία και ενδυναμώνεται η παρατηρητικότητα και η αγχίνια του. Ο μαθητής αναπτύσσει μια ικανότητα αξιολόγησης, σύγκρισης, συνδυαστικής σκέψης, σωστής ρεαλιστικής εκτίμησης, σύνθεσης στοιχείων, πρωτότυπης έκφρασης. Με αυτό τον τρόπο μαθαίνει να κάνει στοχευμένες και όχι σπασμωδικές κινήσεις, ώστε να υπερκεράσει κάθε αντιξοότητα που μπορεί να προκύψει στη ζωή του και παράλληλα να είναι σε θέση να κατανοεί και να αναλύει σύνθετες έννοιες.

- Μαθαίνει να παράγει πρωτότυπες ιδέες, αποκτά υψηλά κριτήρια αισθητικής, όπως το μέτρο, η αρμονία, η καλαισθησία. Το άτομο αποκτά ευαισθησίες και μπορεί να διακρίνει το ωραίο. Το πνεύμα των παιδιών και αυριανών πολιτών γίνεται ευέλικτο και εκλεκτικό σε λεπτές συγκινήσεις. Το άτομο γίνεται ένας ευαίσθητος δέκτης εξωτερικών μηνυμάτων, ανακαλύπτοντας τον κόσμο.
- Η παροχή πολύπλευρης ποιοτικής παιδείας αποτελεί εκέγγυο διαμόρφωσης δυναμικών ανθρώπων με σύμμετρα και ολόπλευρα αναπτυγμένη προσωπικότητα και καθοριστικό συντελεστή κοινωνικής ευδοκίμησης και πολιτισμικής ανέλιξης.

Β΄ Ζητούμενο (απαραίτητη η χρήση α΄ ενικού προσώπου)

- Καλλιτεχνική έκφραση (ζωγραφική, σχέδιο, γλυπτική, ελεύθερος χορός, χορογραφία, θέατρο, υποκριτική, φωτογραφία, κινηματογράφος) - Συμμετοχή σε αντίστοιχες πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Γραφή και λογοτεχνία (ποίηση, διηγήματα, μυθιστορήματα, σενάρια για ταινίες ή θεατρικά έργα, ημερολόγιο ή blog με προσωπικές σκέψεις) - συμμετοχή σε αντίστοιχους σε διαγωνισμούς.
- Ψηφιακά μέσα: δημιουργία περιεχομένου για social media (π.χ. Tik Tok, reels, γραφιστική, animation, video editing.)
- Παιχνίδια: δημιουργία νέων παιχνιδιών και κανόνων, game design (επιτραπέζια ή ψηφιακά παιχνίδια).
- Φροντίδα φυτών ή κηπουρική, δημιουργία κήπων, σχεδιασμός οικολογικών χώρων- Εκλεπτυσμένο περιβάλλον.
- Μαγειρική, ζαχαροπλαστική, δημιουργία νέων συνταγών, παρουσίαση φαγητών με ιδιαίτερο τρόπο
- Διακόσμηση, χειροτεχνία, χειροποίητα κοσμήματα, ρούχα ή διακοσμητικά

- Προγραμματισμός ή σχεδιασμός εφαρμογών και λογισμικού
- Οργάνωση προσωπικού χώρου στο σπίτι
- Συμμετοχή σε δράσεις του σχολείου: ρητορικοί όμιλοι, ομάδες φιλαναγνωσίας, οικολογικές δράσεις, οργάνωση σχολικών γιορτών, προγράμματα ρομποτικής

Επιμέλεια: Καρασταμάτη Ειρήνη

Κυριακοπούλου Ευφημία

Μανωλάκη Αγγελική

Πατέρα Αγγελική

Πολυκρέτη Ελίζα

Τσιάκαλου Μαρία

Φλέγκας Κωνσταντίνος

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ